

ΙΑΤΡΙΚΗ ΠΑΡΑΣΙΤΟΛΟΓΙΑ

Κατ'επιλογήν υποχρεωτικό μάθημα

Έναρξη: Ακαδημαϊκό έτος 2011-2012

Συντονιστής: Ε.Θ. Πιπεράκη, Επίκουρη καθηγήτρια

Διδάσκων: Ε.Θ. Πιπεράκη, Επίκουρη καθηγήτρια

Εξάμηνα διδασκαλίας : 6°, 8°, 10°, 12°

Χώρος διδασκαλίας : Εργαστήριο Μικροβιολογίας – 3^{ος} όροφος, Αίθουσα Εργαστηριακών Ασκήσεων Α, κάθε Πέμπτη 2.30 – 4.30 μ.μ.

26 διδακτικές ώρες (13 δίωρα)

Προτεινόμενη ύλη: Παρουσιάσεις των παραδόσεων και συμπληρωματικές σημειώσεις, οι οποίες αναρτώνται στον ιστότοπο: e-class <http://e-class.uoa.gr/courses/MED844/>

Εξετάσεις: Θέματα πολλαπλής επιλογής & βραχείας ανάπτυξης

Δικαιώμα συμμετοχής στις εξετάσεις έχουν μόνον οι φοιτητές που έχουν παρακολουθήσει πάνω από 7/13 παραδόσεις.

1. ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Τα τελευταία χρόνια το ενδιαφέρον για την Ιατρική Παρασιτολογία έχει ανανεωθεί, λόγω της αύξησης του αριθμού των περιστατικών παρασιτικών λοιμώξεων που παρατηρούνται στην καθημερινή κλινική πράξη, τόσο σε αυτόχθονες όσο και σε αλλοδαπούς ασθενείς. Η αύξηση αυτή μπορεί να αποδοθεί στη ραγδαία αύξηση των μετακινήσεων προς τροπικές και υποτροπικές περιοχές όπου ενδημούν αυτές οι λοιμώξεις, στην είσοδο και εγκατάσταση στη χώρα μας μεταναστών και προσφύγων από χώρες της Μέσης Ανατολής, της Αφρικής αλλά και της Ασίας, με πληθώρα ενδημικών παρασιτώσεων και προβληματικές συνθήκες στέγασης και υγιεινής, αλλά και στην αύξηση του αριθμού ειδικών πληθυσμών ασθενών, όπως οι ανοσοκατασταλμένοι.

Σε κάθε περίπτωση, οι γνώσεις της γεωγραφικής κατανομής, επιδημιολογίας, του κύκλου ζωής, της κλινικής εικόνας, διάγνωσης και αντιμετώπισης των παρασιτικών λοιμώξεων θα συνεχίσουν να αποδεικνύονται όλο και πιο χρήσιμες στην καθημερινή κλινική πράξη.

Το κατ'επιλογήν υποχρεωτικό μάθημα «Ιατρική Παρασιτολογία» περιλαμβάνει θεωρητικό μέρος (βλέπε Πρόγραμμα Μαθημάτων), και πρακτικό μέρος με επίδειξη των εργαστηριακών μεθόδων διάγνωσης στο Παρασιτολογικό Τμήμα του Εργαστηρίου Μικροβιολογίας και πρακτική άσκηση των φοιτητών σε ορισμένες από αυτές.

ΙΑΤΡΙΚΗ ΠΑΡΑΣΙΤΟΛΟΓΙΑ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Εισαγωγή, γενικά περί παρασιτισμού και παρασίτων, Κατάταξη πρωτοζώων και ελμίνθων (βιολογική και κλινική). Επιδημιολογία των παρασιτώσεων. Γενικά περί διάγνωσης των παρασιτώσεων.

Μέθοδοι διάγνωσης στην παρασιτολογία: παρασιτολογική εξέταση κοπράνων, εξέταση αίματος και ιστών, ορολογικές και μοριακές μέθοδοι, Επίδειξη μεθόδων στο εργαστήριο.

Γενικά περί πρωτοζώων

Εντερικά πρωτόζωα: αμοιβάδες (*Entamoeba spp*), μαστιγοφόρα (*Giardia lamblia*), κοκκίδια (*Cryptosporidium spp*, *Cyclospora cayetanensis*, *Cystoisospora belli*), βλεφαριδοφόρα (*Balantidium coli*). Πρακτικό μέρος: Παρατήρηση παρασκευασμάτων στο μικροσκόπιο.

Πρωτόζωα του αίματος: *Plasmodium spp*, *Babesia spp*, *Trypanosoma spp*. Πρακτικό μέρος: Επίστρωση αίματος και προετοιμασία παρασκευασμάτων για μικροσκόπηση. Παρατήρηση παρασκευασμάτων στο μικροσκόπιο.

Πρωτόζωα των ιστών: *Toxoplasma*, *Leishmania*, Αμοιβάδες των ιστών (*Naegleria*, *Acanthamoeba*, *Balamuthia*). Πρακτικό μέρος: Παρατήρηση παρασκευασμάτων στο μικροσκόπιο.

Γενικά περί ελμίνθων – επιδημιολογία

Ταξινόμηση – γενικά χαρακτηριστικά ελμίνθων

Κεστώδεις σκώληκες: Ταινίες: *Taenia spp*, *Diphyllobothrium spp*, *Echinococcus spp*, *Hymenolepis spp*. Πρακτικό μέρος: Παρατήρηση παρασκευασμάτων στο μικροσκόπιο.

Τρηματώδεις σκώληκες εντέρου: *Fasciolopsis*, *Heterophyes*, *Metagonimus*. Πρακτικό μέρος: Παρατήρηση παρασκευασμάτων στο μικροσκόπιο.

Τρηματώδεις σκώληκες αίματος: *Schistosoma spp*. Πρακτικό μέρος: Παρατήρηση παρασκευασμάτων στο μικροσκόπιο.

Τρηματώδεις σκώληκες ιστών: *Clonorchis*, *Opisthorchis*, *Fasciola spp*, *Paragonimus spp*. Πρακτικό μέρος: Παρατήρηση παρασκευασμάτων στο μικροσκόπιο.

Νηματέλμινθες εντέρου: *Enterobius vermicularis*, *Ascaris lumbricoides*, *Trichuris trichiura*, *Ancylostoma spp*, *Necator americanus*, *Strongyloides stercoralis*, *Trichostrongylus sp*, *Toxocara spp*, *Gnathostoma spp*, *Anisakis spp*. Πρακτικό μέρος: Παρατήρηση παρασκευασμάτων στο μικροσκόπιο.

Νηματέλμινθες αίματος και ιστών: Φιλάριες: *Wuchereria bancrofti*, *Brugia malayi*, *Loa loa*, *Onchocerca volvulus*, *Mansonella spp*. Πρακτικό μέρος: Παρατήρηση παρασκευασμάτων στο μικροσκόπιο.

Αρθρόποδα ιατρικής σημασίας, εκτοπαρασιτώσεις. Κατά φαντασίαν παρασίτωση, Αντιπαρασιτικά φάρμακα, Εξελίξεις – προοπτικές: εμβόλια, φάρμακα.

2. ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΜΕ ΣΥΓΓΕΝΕΣ ΓΝΩΣΤΙΚΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ

Μάθημα με συγγενές γνωστικό αντικείμενο είναι το υποχρεωτικό μάθημα Μικροβιολογία II.

Στο μάθημα αυτό, ωστόσο, λόγω του μεγάλου εύρους της ύλης (Βακτηριολογία, Ιολογία, Μυκητολογία, Παρασιτολογία), δεν είναι εκ των πραγμάτων δυνατόν να διατεθεί επαρκής χρόνος στη μελέτη των παρασίτων και των νοσημάτων που προκαλούν.

Συγκεκριμένα, όλα τα παρασιτικά νοσήματα καλύπτονται σε μόνον 3 διδακτικές ώρες σε σύνολο 38 διδακτικών ωρών.

3. ΑΝΑΡΤΗΣΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΣΤΟ E-CLASS

Παρουσιάσεις των παραδόσεων και συμπληρωματικές σημειώσεις αναρτώνται στον ιστότοπο:
<http://eclass.uoa.gr/courses/MED844/>

4. ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΑΠΟ ΦΟΙΤΗΤΕΣ

Τα ερωτηματολόγια συμπληρώνονται από τους φοιτητές μετά το πέρας των εξετάσεων.

Στα ερωτηματολόγια αξιολογείται αφενός **ο διδάσκων καθηγητής** με τις ακόλουθες ερωτήσεις, στις οποίες οι φοιτητές βαθμολογούν με ο ως 5 στα 5 και περιφραστικά εφ'όσον το επιθυμούν:

Ο υπεύθυνος διδάσκων:

- Είναι καλά οργανωμένος και προετοιμασμένος
- Φαίνεται να κατέχει καλά το αντικείμενο που διδάσκει
- Καθιστά σαφείς τους εκπαιδευτικούς στόχους κάθε μαθήματος
- επικοινωνεί επιτυχώς τα σημαντικά σημεία του μαθήματος
- εξηγεί την ύλη με ενδιαφέροντα τρόπο
- χρησιμοποιεί παραδείγματα στις διαλέξεις
- χρησιμοποιεί επαρκώς το διαθέσιμο χρόνο
- ενθαρρύνει τη συζήτηση κατά την παράδοση
- παρέχει ικανοποιητικές απαντήσεις και επεξηγήσεις στις ερωτήσεις
- είναι προσιτός για συζήτηση και εκτός παραδόσεων

Αφετέρου αξιολογείται **το ίδιο το μάθημα** με τις παρακάτω ερωτήσεις, στις οποίες οι φοιτητές απαντούν περιφραστικά:

- Υπάρχει αλληλοεπικάλυψη της ύλης του συγκεκριμένου μαθήματος με εκείνη άλλων μαθημάτων; Αν ναι με ποιών;
- Το μάθημα κίνησε και διατήρησε το ενδιαφέρον σας;
- Ποιά ήταν τα καλύτερα στοιχεία αυτού του μαθήματος; (τι σας έκανε την καλύτερη εντύπωση);
- Βρήκατε ικανοποιητικό τον τρόπο της εξέτασης;

ΙΑΤΡΙΚΗ ΠΑΡΑΣΙΤΟΛΟΓΙΑ

- Το παρεχόμενο υλικό (σημειώσεις /παρουσιάσεις) ήταν κατάλληλο και επαρκές για την προετοιμασία σας για τις εξετάσεις;
- Θα συνιστούσατε αυτό το μάθημα σε συμφοιτητές σας; Ναι ή όχι και γιατί;
- Θα θέλατε κάτι περισσότερο από αυτό το μάθημα; Πώς πιστεύετε ότι θα μπορούσε να βελτιωθεί η εκπαίδευσή σας στο συγκεκριμένο αντικείμενο;
- Τι άλλο θα θέλατε να σχολιάσετε;

5. ΠΑΡΟΥΣΙΕΣ

Δικαίωμα συμμετοχής στις εξετάσεις έχουν μόνον οι φοιτητές που έχουν παρακολουθήσει πάνω από 7 από τις 13 παραδόσεις.

6. ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΠΟ ΤΟ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΕΤΟΣ 2016-2017

Αριθμός ατόμων που παρακολούθησαν το μάθημα	32
Αριθμός εξετασθέντων	26
Αριθμός φοιτητών που συμπλήρωσαν ερωτηματολόγια αξιολόγησης	23

7. ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΦΟΙΤΗΤΕΣ

Για τις ερωτήσεις με τις οποίες αξιολογείται ο διδάσκων καθηγητής και στις οποίες οι φοιτητές βαθμολογούν με ο ως 5 στα 5

Ερώτηση	Μέσος όρος
Είναι καλά οργανωμένος και προετοιμασμένος	4,95/5
Φαίνεται να κατέχει καλά το αντικείμενο που διδάσκει	4,95/5
Καθιστά σαφείς τους εκπαιδευτικούς στόχους κάθε μαθήματος	4,95/5
Επικοινωνεί επιτυχώς τα σημαντικά σημεία του μαθήματος	4,78/5
Εξηγεί την ύλη με ενδιαφέροντα τρόπο	4,95/5
Χρησιμοποιεί παραδείγματα στις διαλέξεις	5/5
Χρησιμοποιεί επαρκώς το διαθέσιμο χρόνο	4,69/5
Ενθαρρύνει τη συζήτηση κατά την παράδοση	4,86/5
Παρέχει ικανοποιητικές απαντήσεις και επεξηγήσεις στις ερωτήσεις	4,91/5
Είναι προσιτός για συζήτηση και εκτός παραδόσεων	5/5

Για τις ερωτήσεις στις οποίες οι φοιτητές αξιολογούν το μάθημα απαντώντας περιφραστικά

Σε γενικές γραμμές, βάσει των απαντήσεων στα ερωτηματολόγια αξιολόγησης

- το αντικείμενο του μαθήματος κρίθηκε ως ιδιαίτερο και το περιεχόμενο ως ενδιαφέρον.
- Δεν θεωρείται ότι υπάρχει αλληλοεπικάλυψη της ύλης με εκείνην του μαθήματος κορμού Μικροβιολογία II, όπου η ύλη της Παρασιτολογίας εξετάζεται πολύ περιληπτικά, λόγω μεγάλου συνολικού όγκου.
- Το μάθημα αν και απαιτητικό λόγω των υποχρεωτικών παρακολουθήσεων, κρίθηκε ως ένα από τα πλέον ενδιαφέροντα επιλεγόμενα μαθήματα, μοναδικό όσον αφορά στο περιεχόμενο (χαρακτηρίστηκε και ως «πιο ενδιαφέρον από τα περισσότερα υποχρεωτικά μαθήματα»), και

ΙΑΤΡΙΚΗ ΠΑΡΑΣΙΤΟΛΟΓΙΑ

- Ιδιαίτερο όσον αφορά στον τρόπο παρουσιάσης της ύλης και τον τρόπο διδασκαλίας από το διδάσκοντα.
- Ιδιαίτερα εκτιμήθηκαν: η προβολή βίντεο, η πρακτική ενασχόληση με διάφορες εργαστηριακές τεχνικές που πραγματοποιούνται στο παρασιτολογικό εργαστήριο, η επίδειξη μικροσκοπικών παρασκευασμάτων σχετικών με τα νοσήματα που καλύπτονται θεωρητικά, η παρουσία προσκεκλημένων ειδικών (π.χ. εντομολόγων).
- Οι σημειώσεις κρίθηκαν ως επαρκείς για τη γενικότερη κατάρτιση στο θέμα και την προετοιμασία για τις εξετάσεις.
- Ο τρόπος εξέτασης θεωρήθηκε ότι αντιστοιχεί, όσον αφορά στο περιεχόμενο και τη δυσκολία, με το επίπεδο των παραδόσεων και παρά την ευρύτητα των θεμάτων που καλύπτονται στις παραδόσεις, εστιάζει σε όσα πρέπει να ξέρει ο κάθε γιατρός στην καθημερινή κλινική πράξη.
- Στις προτάσεις φοιτητών για τη βελτίωση του μαθήματος περιλαμβάνονται: η παρουσίαση περισσότερων κλινικών περιστατικών και η ακόμη μεγαλύτερη ενασχόληση με εργαστηριακές δραστηριότητες.

Αντίγραφα των ερωτηματολογίων είναι διαθέσιμα, εφ'όσον ζητηθούν.